

Bezdroża

przewodniki rekreacyjne

WARSZAWA

Syrenka w wielkim mieście

ERGO
HESTIA

Ubezpieczenie
w podróży

Autorzy przewodnika:

Ewa Michalska, Marcin Michalski

Redaktor prowadzący:

Maciej Żemojtel

Redakcja:

Maria Kula

Korekta:

Agnieszka Szmuc

Opracowanie kartograficzne:

Grzegorz Marchut

Źródło pochodzenia danych kartograficznych:

© OpenStreetMap contributors

www.opendatacommons.org/licenses/odbl

Skład:

Mariusz Ruszkiewicz

Wszelkie prawa zastrzeżone. Nieautoryzowane rozpowszechnianie całości lub fragmentu niniejszej publikacji w jakiegokolwiek postaci jest zabronione. Wykonywanie kopii metodą kserograficzną, fotograficzną, a także kopiowanie książki na nośniku filmowym, magnetycznym lub innym powoduje naruszenie praw autorskich niniejszej publikacji.

Wszystkie znaki występujące w tekście są zastrzeżonymi znakami firmowymi bądź towarowymi ich właścicieli.

Autor oraz wydawnictwo Helion dołożyli wszelkich starań, by zawarte w tej książce informacje były kompletne i rzetelne. Nie biorą jednak żadnej odpowiedzialności ani za ich wykorzystanie, ani za związane z tym ewentualne naruszenie praw patentowych lub autorskich. Autor oraz wydawnictwo Helion nie ponoszą również żadnej odpowiedzialności za ewentualne szkody wynikłe z wykorzystania informacji zawartych w książce.

Wydawnictwo Helion

ul. Kościuszki 1c, 44-100 Gliwice

tel.: 32 2309863

e-mail: redakcja@bezdroza.pl

księgarnia internetowa: <http://bezdroza.pl>

Drogi Czytelniku!

Jeżeli chcesz ocenić tę książkę, zajrzyj pod adres:

<http://bezdroza.pl/user/opinie/?bewar1>

Możesz tam wpisać swoje uwagi, spostrzeżenia, recenzje.

Wydanie I

ISBN: 978-83-246-6293-7

Copyright © Helion, 2013

• Kup książkę

• Poleć książkę

• Oceń książkę

• Księgarnia internetowa

• Lubię to!
Nasza społeczność

Zaproszenie do Warszawy

„Jak przygoda, to tylko w Warszawie” napisał kiedyś Ludwik Starski, a Irena Santor odśpiewała ustami Lidii Korsakówny wspólnie z Tadeuszem Schmidtem w filmie *Przygoda na Mariensztacie*. Niewiele jest miast, które doczekały się tylu pięknych i różnorodnych piosenek. Są one jak sama stolica – czasem patetyczne i wzniosłe, czasem sentymentalne, czasem żartobliwe i rubaszne, czasem tchnące folklorem ulicy, czasem tworzone przez przyjezdnych, również na skalę międzynarodową, jak przebój *Warsaw* Davida Bowie’ego; czasem klasyczne lub tętniące imprezowym rytmem.

Każdy znajdzie tu coś dla siebie – zrewitalizowane z ogromnym pietyzmem zabytki, liczne świadectwa wielokulturowości, pamiątki socrealizmu, ostoje przyrody, obiekty militarne, rozbudowaną infrastrukturę dla aktywnych, przykłady nowoczesnej architektury, atrakcje dla dzieci, pamiątki po wielkich osobistościach, jedne z najwyższych wieżowców na starym kontynencie, interaktywne muzea, urokliwe cmentarze, mnóstwo wydarzeń kulturalnych, możliwość spotkania znanych postaci, zakupy w butikach cenionych projektantów, barwne życie nocne, klimatyczne kawiarnie, wydarzenia sportowe, nietuzinkowe seanse filmowe. Zwiedzanie stolicy to prawdziwa przygoda, którą właśnie rozpoczynamy...

„Zakochaj się w Warszawie!”

Kup książkę

Poleć książkę

Pałac Kultury i Nauki

Po przeciwnej stronie Alei Jerozolimskich stoi symbol miasta. Zbudowany w trzy lata, oddany do użytku 22 lipca 1955 r. dar Związku Radzieckiego, którego pomysłodawcą był Józef Stalin, został zaprojektowany przez Lwa Rudniewa. Architekt zamierzał nadać budowli styl polski; zwiedził więc znane polskie miasta (w tym Kraków, Zamość, Chełm) w celu zapoznania się z miejscową architekturą, po czym przedstawił pięć projektów, z których Polacy Polacy wybrali 120-metrowy gmach. Jednak ambicje mieli większe – w rezultacie powstał pałac mierzący obecnie 237 m (z iglicą) i będący najwyższym budynkiem w Polsce. Liczy 42 piętra, na których mieści się ponad 3 tys. pomieszczeń. Na 30. piętrze (wysokość 115 m) znajduje się taras widokowy. Architektonicznie jest mieszanką *art déco*, socrealizmu oraz polskiego historyzmu.

Przygotowując teren pod budowę, wyburzono lub rozebrano resztki 190 kamienic. Przy wznoszeniu gmachu pracowało ponad 3 tys. robotników, dla których powstało na Jelonkach specjalne osiedle z kinem, stołówką, świetlicą i basenem. Spośród nich 16 zginęło podczas pracy. Po otwarciu tarasu widokowego rozpoczęła się seria samobójstw – pierwszy wyskoczył Francuz, następnie siedmiu Polaków, w związku z czym zamontowano kraty. Obecnie pałac mieści siedziby wielu firm oraz instytucje użyteczności publicznej, takie jak kina, teatry, muzea, księgarnie, kluby sportowe, basen, wyższe uczelnie czy instytucje naukowe. Organizowane są tu też różnego typu wystawy i targi, w tym od ponad 50 lat **Międzynarodowe Targi Książki**. Mieszkają tu również sowy i jastrzębie. W noc sylwestrową 2000 r. na 42. kondygnacji został odsonięty drugi w Europie pod względem wielkości zegar, będący zarazem najwyższym położonym zegarem wieżowym na świecie. Każda z jego czterech tarcz ma ponad 6 m średnicy i wizerunek Syrenki. Przed głównym wejściem, od strony ulicy Marszałkowskiej, znajdują się dwie monumentalne rzeźby: Adama Mickiewicza dłuta Stanisława Horno-Popławskiego oraz Mikołaja Kopernika autorstwa Ludwika Nitschowej.

W 2007 r. pałac został wpisany do rejestru zabytków, co wzbudziło wiele emocji i dyskusji. Oponenci zaznaczali, że symbol dominacji radzieckiej nadal będzie górował nad miastem. Przyjęto wówczas koncepcję zastąpienia go biurowcami, choć warszawskie drapacze chmur powstawały już wcześniej. Pod koniec lat 90. powstały FIM Tower, Ilmet, Millenium Plaza, Warszawskie Centrum Finansowe i Warsaw Trade Tower z najwyższymi położonymi piętrami użytkowymi w mieście. Do 2006 r. wzniesiono jeszcze: PZU Tower, TP S.A. Tower, hotele Westin i InterContinental, Babka Tower, Łucka City (najwyższy w Polsce wieżowiec mieszkalny) i Rondo 1. W kolejnym roku oddano do użytku hotel Hilton i część handlową kompleksu Złote Tarasy, a cztery lata później JM Tower. Kolejne wysokościowce wciąż powstają. Lokowane są punktowo w różnych rejonach miasta, często w sposób niespójny z otoczeniem, choć przybierają ciekawe formy i są bardzo nowoczesne.

Pierwszym warszawskim wysokościowcem był gmach wzniesiony przez Władysława Czosnowskiego w 1906–08 r. przy ulicy Zielnej dla szwedzkiego Towarzystwa Akcyjnego Telefonów „Cedergren”, przejęty w 1922 r. przez Polską Akcyjną Spółkę Telegraficzną. **Budynek PAST-y**, naśladujący średniowieczną wieżę zamkową, mierzył 51 m. Była to jedna z pierwszych tego typu konstrukcji żelbetonowych w Europie, a zarazem najwyższy budynek w całym Imperium Rosyjskim. Powstające współcześnie warszawskie wieżowce nadal są w czółowce pod względem wysokości na kontynencie.

- **Pałac Kultury i Nauki**, pl. Defilad 1; dojazd: metro przystanek „Centrum”, autobus – 117, 127, 128, 131, 151, 158, 171, 175, 210, 227, 422, 501, 507, 517, 519, 520, 521, 525, N14, N22, N24, N25, N31, N32, N33, N35, N37, N38, N42, N45, N64, N72, N75, N81, N83, N85, N88, N95 przystanek „Centrum”, tramwaj – 4, 7, 8, 9, 15, 18, 22, 24, 25, 35 przystanek „Centrum”; tel.: 22 6567600; <http://www.pkin.pl>; taras widokowy otwarty: pn.–nd. 9.00–18.00; wjazd windą, wstęp: bilet normalny 20 zł, ulgowy 15 zł, grupowy 12 zł – opiekunowie wstęp wolny.

© Dominika Fotobiz.com

Okolice placu Grzybowskiego i placu Żelaznej Bramy

Obok PAST-y znajduje się neobarokowy pałac Stanisława Czapskiego, wzniesiony w latach 70. XIX w. wg projektu Jana Heuricha, odrestaurowany po zniszczeniach wojennych. Przy nim skręcamy w ulicę Prózną, którą dochodzimy do **placu Grzybowskiego**, stanowiącego niegdyś skrzyżowanie rozstajnych dróg, a później targowy rynek jurydyki Grzybów. W 1861 r. rozpoczęto tu budowę jednej z największych w Warszawie świątyń katolickich – **kościół Wszystkich Świętych**. Prace nad nią trwały niemal do początku XX stulecia, a nadzorowali je: Henryk Marconi, Walery Feliks Zygałewicz i Zygmunt Kiślański. Neorenesansowa budowla z dwoma wieżami charakteryzuje się bogato zdobioną fasadą, z dekoracją rzeźbiarską m.in. Jana Woydygi i Wincentego Balona. Zrekonstruowany po zniszczeniach wojennych kościół kryje w swym wnętrzu kilka oryginalnych obrazów, w tym Franciszka Trevisanigo, Henryka Siemiradzkiego, Wojciecha Gersona, Józefa Buchbindera, Tadeusza Pruszyńskiego i Michała Willmanna. Na uroczystości poświęcenia przybytku (składającego się z górnego i dolnego kościoła) wystąpili artyści i amatorzy pod kierunkiem Stanisława Moniuszki. Kościół nadał placowi nowy charakter. Obecnie, po odbudowie po zniszczeniach wojennych (plac znalazł się w obrębie „małego getta”, gdyż zamieszkały był licznie przez ludność żydowską), dominuje tu nowa zabudowa, jednak gdzieś tam pozostały jeszcze dawne akcenty. W miejscu dwóch rozebranych kamienic przy zachodniej pierzei placu wzniesiono w latach 1966–67 wg projektu Bohdana Pniewskiego późnomodernistyczny gmach **Teatru Żydowskiego**, będącego współcześnie jedynym stacjonarnym teatrem na świecie wystawiającym sztuki w języku jidysz. Za budynkiem teatru znajduje się **Synagoga Nożyków** (zob. s. 92). Pośrodku placu Grzybowskiego stoi pomnik Broń Polski Podziemnej.

Udając się dalej na północ ulicą Graniczną, dojdziemy do **placu Żelaznej Bramy**, który ukształtował się w 2. poł. XVII stulecia jako targowisko tutejszej jurydyki Wielopole. Pół wieku później znalazł się na trasie Osi Saskiej, stając się jednym z jej elementów. Barokowa brama żelazna z kamienną koroną królewską, zamykająca wówczas Ogród Saski, dała początek jego nazwie. Obecnie z dawnej zabudowy pozostały tylko dwie hale targowe, wzniesione w 1899 r. w miejscu wcześniejszych koszar Mirowskich, oraz **pałac Lubomirskich**, zbudowany na początku XVIII w. i wkrótce przekomponowany przez Jakuba Fontanę. Jeszcze w tym samym stuleciu obiekt doczekał się ponownej przebudowy, podczas której Jakub Hempel nadał mu cechy klasycystyczne. Kolejny raz kształt architektoniczny gmachu zmienił się w XIX i XX stuleciu. Zniszczony podczas wojny, został odbudowany. W 1970 r., chcąc efektywnie zamknąć ten fragment Osi Saskiej, podjęto decyzję o przesunięciu pałacu o 1,8 m i obróceniu go o 78°. Ta wyjątkowa operacja nie była pierwszą tego typu w Warszawie, choć zakrojono

foto: Ewa Michalska

■ Kamienica na placu Grzybowskim

ją na większą skalę niż poprzednie. Wcześniej przesunięto o ponad 10 m rogatki grochowskie w związku z poszerzeniem ulic Grochowskiej i Zamoyskiego oraz przemieszczono o 21 m w głąb posesji kościół Karmelitów Trzewickich w trakcie poszerzania alei Solidarności (wówczas Świerczewskiego).

Przed pałacem Lubomirskich ustawiono w 2010 r. pomnik Tadeusza Kościuszki, w miejscu usuniętego wcześniej monumentu „Poległym w Służbie i Obronie Polski Ludowej”. Jest on kopią pomnika dłuta Antoniego Popiela znajdującego się w Waszyngtonie.

■ **Plac Grzybowski**, dojazd: autobus – 102, 109, 151, 160, 174, 178, N11, N12, N13, N14, N21, N32, N35, N38, N41, N44, N45, N46, N61, N62, N63, N64, N71, N85, N88, N91 przystanek na żądanie „Pl. Grzybowski”. **Kościół Wszystkich Świętych**, pl. Grzybowski 3, tel.: 22 6204677, <http://www.wszyscyswieci.pl>. **Teatr Żydowski**, pl. Grzybowski 12/16, tel.: 22 6206281, <http://www.teatr-zydowski.art.pl>. **Plac Żelaznej Bramy**, dojazd: autobus – 102, 105, 107, 151, 171, 174, 178, 227, N11, N13, N14, N21, N32, N35, N38, N41, N44, N45, N61, N63, N64, N71, N85, N88, N91, N95 przystanek „Królewska”, tramwaj – 4, 15, 18, 35 przystanek „Królewska”.

Pawiać i Umschlagplatz

Udając się dalej na północny zachód, możemy zobaczyć wspomniany przesunięty (jako trzeci obiekt na świecie, w tym pierwszy sakralny) barokowy **kościół pod wezwaniem Narodzenia Najświętszej Maryi Panny** wraz z pokarmelickim zespołem klasztornym. Na chodniku i asfalcie zostało zaznaczone jego poprzednie położenie. XVIII-wieczny budynek klasztorny po kasacji zakonu, w latach Królestwa Polskiego, służył za więzienie polityczne. Podczas powstania listopadowego oprócz zdobycia pobliskiego

Arsenału podjęto także próbę uwolnienia osadzonych tutaj więźniów. Sama świątynia wzniesiona została w latach 1682–1732. Zniszczona podczas II wojny światowej, została zrekonstruowana, lecz nie zachowała zbyt wiele z oryginalnego wystroju wnętrza.

Kontynuując wędrówkę aleją Jana Pawła II, dotrzemy do **Pawiaka**, czyli więzienia śledczego zbudowanego w latach 1830–36 wg projektu Henryka Marconiego. Od 1863 r. miejsce to było więzieniem politycznym z oddziałami męskim i kobiecym. Rolę więzienia śledczego, zarówno kryminalnego, jak i politycznego, pełniło do końca panowania rosyjskiego w Królestwie Polski oraz w dwudziestolecie międzywojennym. Na placu ogrodzonym murem, z dwiema zwyżkami strażniczymi od strony ulic Pawiej i Dzielnej, znajdował się czterokondygnacyjny budynek więzienia męskiego, dwupiętrowy gmach dawnego szpitala wojskowego, pełniący rolę więzienia kobiecego zwanego Serbią, oraz dodatkowe zabudowania: magazyny, kuchnia, pralnia, łaźnia, kotłownia itp. Podczas okupacji niemieckiej, natychmiast po kapitulacji stolicy, osadzono tu aresztowanych Polaków. W marcu 1940 r. Pawiak stał się więzieniem śledczym Gestapo, największym więzieniem politycznym na terenie okupowanego kraju. Szacuje się, że w ciągu lat wojny było tu więzionych ok. 100 tys. osób, z czego 37 tys. zostało zamordowanych w egzekucjach, podczas przesłuchań czy zmarło w więziennym szpitalu, a około 60 tys. wywieziono do obozów koncentracyjnych. 21 sierpnia 1944 r. budynki wysadzono w powietrze. Ocalał jedynie prawy słup bramy i rosnący obok, po wewnętrznej stronie muru, wiąz szypułkowy, do którego rodziny pomordowanych przez Niemców więźniów mocowały tabliczki z nazwiskami. W 2004 r. drzewo uschło i zostało wycięte. Zdjęto z niego wówczas formę i wykonano brązowy odlew, który rok później ustawiono na tym samym miejscu. W zachowanych piwnicach więzienia otwarto w 1965 r. muzeum.

Ulicą Karmelicką kierujemy się na północ do **pomnika Bohaterów Getta**, wzniesionego w miejscu pierwszego starcia bojowników żydowskich z hitlerowcami w czasie powstania w getcie w 1943 r. Pierwszy pomnik autorstwa Leona Suzina, w formie kolistej tablicy z wyciętym liściem palmowym oraz hebrajską literą „bet”, odsłonięto tu już 16 kwietnia 1946 r. Drugi monument, w postaci rzeźby dłuta Natana Rappaporta, stanął w tym miejscu dwa lata później. Obłożony jest płytami z labradorytu zamówionego w 1942 r. na przyszłe pomniki zwycięstwa Adolfa Hitlera. W roku 1970 pomnik pojawił się w mediach całego świata po tym, jak kanclerz RFN Willy Brandt po złożeniu wieńca ukląkł na jego schodach, by w imieniu narodu niemieckiego wyrazić żal za popełnione zbrodnie. Wydarzenie to upamiętnia niewielki monument znajdujący się na pobliskim skwerze imienia kanclerza.

Ulica Karmelicka dalej w kierunku północnym zaprowadzi nas na **Umschlagplatz**, u zbiegu ulic Stawki i Dzikiej. Plac powstał w części nieistniejącego obecnie dworca towarowego, który został przystosowany do selekcji, załadunku i wywozu więźniów. W 1942 r., między lipcem a wrześniem, hitlerowcy wywieźli stąd

fol. Marek Zamojski

■ Umschlagplatz – fragment pomnika

do obozu zagłady w Treblince ponad 300 tys. Żydów z warszawskiego getta. Współcześnie znajduje się tu pomnik projektu Hanny Szmalenberg i Władysława Klamerusa. Otoczona murem przestrzeń ma symbolizować otwarty wagon kolejowy.

- Muzeum Więzienia Pawiak, ul. Dzielna 24/26; dojazd: autobus – 107 przystanek „Zamenhofs”, autobus – 111, 180, 510, 512, N12, N13, N41, N46, N62, N63 przystanek „Anielewicz”, tramwaj – 16, 17, 33 przystanek „Anielewicz”; tel.: 22 8311317, <http://www.muzeumniepodleglosci.art.pl>; otwarte: śr. 9.00–17.00, czw. i sb. 9.00–16.00, pt. 10.00–17.00, nd. 10.00–16.00; wstęp: 6 zł, ulgowy 4 zł. **Umschlagplatz**, dojazd: autobus 157 przystanek „Dzika”, tramwaj 35 przystanek „Dzika”.

Żoliborz

Najmniejsza pod względem powierzchni dzielnica Warszawy słynie z bujnej zieleni i urokliwej zabudowy. Początkowo tereny te przynależały do szpitala św. Ducha, przy którym powstał folwark Fawory o charakterze przemysłowym. Pod koniec XVII w. dobra nabył dla swojej żony Marii Kazimiery król Jan III Sobieski. Posiadłość wraz ze wzniesionym pałacem zaczęły być nazywane mianem Marie Mont (wzgórze Marii), które z czasem spolszczono na **Marymont**. Nazwa całej dzielnicy narodziła się 100 lat później. Wywodzi się od francuskiego określenia Joli Bord (piękny brzeg), używanego w odniesieniu do wysokiego brzegu Wisły, na którym znajdowały się posiadłości pijarów, prowadzących konwikt dla młodzieży szlacheckiej. Sukcesywny rozwój dzielnicy został zahamowany przez budowę Cytadeli po upadku powstania listopadowego, pod którą wyburzono wszelkie zabudowania i przez niemal 100 lat utrzymywano dookoła wolną przestrzeń. Po odzyskaniu niepodległości stworzono plan architektoniczny dla tych terenów, który był sukcesywnie realizowany. Główną osią założenia urbanistycznego stała się ulica Mickiewicza z owalnym placem Inwalidów (nazwa dedykowana ofiarom I wojny światowej) u zbiegu z aleją Wojska

Muzeum Sportu i Turystyki

Mieszcząca się w Centrum Olimpijskim na Żoliborzu placówka gromadzi i pokazuje pamiątki związane ze sportem, głównie polskim. W stałej ekspozycji są tu również dokumenty audiowizualne. Sam gmach architektonicznie nawiązuje do stadionu, a jego szyb windy przypomina znicz olimpijski.

Polskiego oraz placem Wilsona przeciętym ulicą Krasińskiego, stanowiącą oś poprzeczną. Działalność podjęły liczne spółdzielnie budowlane, wznosząc m.in. kolonie willowe: urzędniczą, oficerską i dziennikarską oraz rozległe kolonie Warszawskiej Spółdzielni Mieszkaniowej. Obecnie w dzielnicę znajdują się: Teatr

Komedia, Wyższa Szkoła Pożarnicza oraz Centrum Olimpijskie, a w nim Muzeum Sportu i Turystyki.

Cytadela Aleksandryjska

Wzniesiona z rozkazu cara Mikołaja I, w ramach represji za powstanie listopadowe, forteca obejmowała pierwotnie obszar większy niż Stare i Nowe Miasto. Stale rozbudowywana, ciążyła budżetowi miasta. Ziemno-murowany, otoczony fosą obiekt, zaprojektowany przez Iwana Dehna, posiadał trzy bastiony, dwa półbastiony, cztery umocnienia kurtynowe, kaponiery i działobitnie, a na zewnątrz, w pewnym oddaleniu, forty połączone z głównym budynkiem podziemnymi korytarzami. Forty przetrwały do dziś; żoliborski **fort Sokolnickiego** znajdujący się w parku Żeromskiego pełni funkcję centrum kulturalnego prezentującego przeglądy filmowe, rodzinne sztuki teatralne, koncerty czy warsztaty. Do Cytadeli prowadziły cztery bramy o klasycystycznym charakterze: Brama Nowomiejska,

Żoliborska, Bielańska i Straceń. Ta ostatnia została przebudowana w 1952 r. na mauzoleum. W obrębie samej warowni zachowało się kilka budynków niezbędnych załodze fortecznej, a wśród nich gmach X Pawilonu, w którym zorganizowane jest muzeum. Przez kilkadziesiąt lat pełnił on funkcję ciężkiego więzienia politycznego, w którym osadzony był m.in. Romuald

Traugutt, stracony na stokach warowni. Jego imieniem nazwany został park stworzony w 1925 r. na dawnych terenach fortecznych od strony Nowego Miasta, ozdobiony secesyjną rzeźbą *Macierzyństwo* dłuta Wacława Szymanowskiego.

- **Cytadela Aleksandryjska**, ul. Skazańców 25, dojazd: autobus – 118, 185 przystanek „Cytadela”. X Pawilon, tel.: 22 8391268, <http://www.muzeumniepodleglosci.art.pl>; otwarte: śr.–nd. 9.00–16.00; wstęp: bilet normalny 6 zł, ulgowy 4 zł. **Centrum Sztuki Fort Sokolnickiego**, ul. Czarnieckiego 51; dojazd: metro stacja „Pl. Wilsona”, autobus – 116, 114, 122, 157, 181, 185, 205, 303, 503, 520, N44, N46 przystanek „Pl. Wilsona”, tramwaj – 6, 15 przystanek „Pl. Wilsona”; tel.: 507670075; <http://www.nowyfort.pl>.

foto: Ewa Michalska

■ Uliczka na Żoliborzu

Kościół św. Stanisława Kostki

Podczas rozwoju Żoliborza w dwudziestolecie międzywojennym wzniesiono drewniany kościół parafialny w okolicach placu Wilsona. W 1930 r. na tej samej posesji rozpoczęto budowę murowanej świątyni, zaprojektowanej przez Łukasza Wolskiego. Znacznie uszkodzona podczas wojny, została ukończona dopiero po zaniechaniu działań zbrojnych, wg koncepcji Edgara Norwertha. Wnętrze wysokiego, smukłego, modernistycznego gmachu z charakterystycznymi wieżami kryje szereg cennych obrazów z XVII i XVIII stulecia. W początkach lat 80. XX w. kościół zasłynął z odważnych kazań godzących w ówczesne władze, głoszonych przez błogosławionego **ks. Jerzego Popiełuszki** podczas mszy

foto: Ewa Michalska

■ Muzeum ks. Jerzego Popiełuszki

w intencji ojczyzny. Ksiądz Popiełuszko został zamordowany przez funkcjonariuszy Służby Bezpieczeństwa, a jego pogrzeb przerodził się w ogromną manifestację. Ciało księdza spoczęło obok świątyni; w 2004 r. otwarto tam muzeum poświęcone jego pamięci.

- **Kościół św. Stanisława Kostki**, ul. Hozjusza 2; dojazd: metro stacja „Pl. Wilsona”, autobus – 116, 114, 122, 157, 181, 185, 205, 303, 503, 520, N44, N46 przystanek „Pl. Wilsona”, tramwaj – 6, 15 przystanek „Pl. Wilsona”; tel.: 22 8394572, <http://www.popieluszko.net.pl>. **Muzeum Błogosławionego ks. Jerzego Popiełuszki**, tel.: 22 5610056; otwarte: śr.–pt. 10.00–16.00, sb.–nd. 10.00–17.00.

„Szklany Dom”

Podczas gdy w latach 30. XX w. liderzy awangardy projektowali domy z okienkami małymi jak otwory strzelnicze, przy ulicy Mickiewicza 34/36 powstał apartamentowiec z fasadą poprzecinaną pasami okien, zwany Szklanym Domem. Jego duże, jasne mieszkania, podziemny garaż, windy z eleganckimi kabinami i taras wypoczynkowy na dachu zaprojektował Juliusz Żurawski. W 1948 r. na tym właśnie dachu urządzono przyjęcie dla Pabla Picassa, który gościł w Polsce na Światowym Kongresie Intelktualistów.

Marymont

Na niewielkim wzgórzu przy obecnej ulicy Gdańskiej wznosił się kiedyś letni pałacyk królowej Marii Kazimiery, zaprojektowany przez Tylmana z Gameren. W 1720 r. rezydencję przejął August II, urządzając tu willę myśliwską, a jego następcą August III przekształcił otaczający zabudowania park w zwierzyniec królewski. Niespełna 100 lat później przebudowany pałac stał się siedzibą Instytutu Agronomicznego – pierwszej wyższej uczelni rolniczej w kraju. W latach 1862–1915 mieściły się tu koszarzy wojsk rosyjskich, potem schronisko dla nieuleczalnie

chorych. Tradycja przynależącej kaplicy w dawnym pałacyku królowej znalazła kontynuację we wzniesionym w 1925 r. **kościółce Matki Boskiej Królowej Polski**, w którego murach wciąż tkwią resztki barokowego pałacu Marysieńki, otoczonego niegdyś ogromnym ogrodem z urokliwymi zakamarkami, stawem i kanałami długimi na kilkaset metrów. Jego fragmentem jest dzisiejszy park Kaskada.

- **Marymont**, kościół Matki Boskiej Królowej Polski, ul. Gdańska 6a, dojazd: metro stacja „Metro Marymont”, autobus – 110, 116, 132, 205, 510, 511, 708, N13, N44, N63 przystanek „Metro Marymont”, tramwaj – 6, 17, 27 przystanek „Metro Marymont”; tel.: 22 8332311, <http://www.marymont.marianie.pl>.

Cmentarz Wojskowy na Powązkach

Powstał w 1912 r. jako miejsce pochówku zmarłych żołnierzy carskiego garnizonu wojskowego. Podczas I wojny światowej spoczęli tam żołnierze i jeńcy różnych narodowości. W dwudziestoleciu

Kup książkę

Poleć książkę

Kup książkę

Poleć książkę

PROGRAM PARTNERSKI

GRUPY WYDAWNICZEJ HELION

1. ZAREJESTRUJ SIĘ
2. PREZENTUJ KSIĄŻKI
3. ZBIERAJ PROWIZJĘ

Zmień swoją stronę WWW
w działający bankomat!

Dowiedz się więcej i dołącz już dzisiaj!

<http://program-partnerski.helion.pl>

GRUPA WYDAWNICZA
Helion SA

fxz.na.ryba.abbaz
© hominaj / fotolia.com, cko2015 / Shutterstock.com

fxz.na.prdabiz.abbaz
© fotoban / Shutterstock.com

WARSZAWA

- Miejsca ważne dla historii Polski
- Zabytkowe kościoły i pałace
- Muzea i galerie
- Parki, lasy, ogrody
- Drapacze chmur i podwórkowe kapliczki

Warszawa to miasto niedoceniane przez turystów. Tymczasem mało kto wie, że pod względem ilości obiektów wpisanych do rejestru zabytków nieruchomych wyprzedza ona m.in. Kraków. Ale stołeczna metropolia to nie tylko „miasto nieujarzmione” o burzliwej historii, nie tylko kościoły i pałace, muzea i galerie... To także nowoczesne miasto biznesu, kultury i rozrywki, dorównujące na tych polach innym europejskim stolicom.

Przewodniki rekreacyjne oprowadzają po najciekawszych regionach i miastach – nie do pominięcia na trasie podróży. Opisom krajoznawczym towarzyszą mapy, ramki z ciekawostkami oraz starannie wybrane zdjęcia, dające przedsmak prawdziwej podróży. Zwięzłe informacje praktyczne pomagają zaplanować udany urlop i odnaleźć się w odwiedzanym miejscu. Wszystko to, w połączeniu z przejrzystym układem treści i atrakcyjną szatą graficzną, czyni z przewodnika rekreacyjnego niezastąpionego partnera w podróży.

Nr katalogowy: 11555

 Księgarnia internetowa:
<http://bezdroza.pl>

 Zamówienia telefoniczne:
0 801 339900
0 601 339900

 Bezdroża
Przewodniki Ludzi i Ciekawych

Sprawdź najnowsze promocje:
● <http://bezdroza.pl/promocje>
Przewodniki najchętniej czytane:
● <http://bezdroza.pl/bestsellery>
Zamów informator podróżniczy:
● <http://bezdroza.pl/newsletter>

Helion SA
ul. Kosciuszki 1c, 44-100 Gliwice
tel.: 52 230 98 63
e-mail: bezdroza@bezdroza.pl
<http://bezdroza.pl>

ISBN 978-83-246-6293-7

9 788324 662937 >

Cena 24,90 zł